אוצר ההודיה
לבת המצוה

הכנה של שמחה והודיה
לגיל המצוות

בס"ד

מתחברים להודיה

עם כל חמשת החושים

ראיה:

מתחברים לעלוני:
"קול תודה"
המחזקים
ומתחברים לעולמה
הנפלא של ההודיה
בחוברת:
"שערי הודיה"

שמיעה:

האזינו לקו המחזק:
"קול תודה"
התחזקות יומית, סיפורים,
שיעורים, שירים ועוד.
03-6171190

"קול תודה" לנשים:
03-6171180

ניתן גם להשיג
דיסק **"קול תודה"**
עם מבחר קטעים
מתוך הקו

חדש!
דיסק השיר
"הכל לטובה"

טעם:

טעמו וראו כי טוב
להודות לה'!
קבעו לכם
דקה אחת של
הודיה ביום!
לגברים:
055-6708883
לנשים:
077-3137119 (שלוחה 1)

מישוש:

כותבים ניסים והודאות
בפנקס ההודיה

וכותבים ומפרסמים
סיפורי ישועות בקו:
לגברים:
03-6171190
(שלוחה 3)
לנשים:
077-3137119
(שלוחה 6)

ריח:

לומדים להודות על ריח
הפירות בחוברת:
"פירות הילולים"
ראה עמ' 61

לפרטים נוספים ולעמדות ברחבי הארץ: 077.2519672

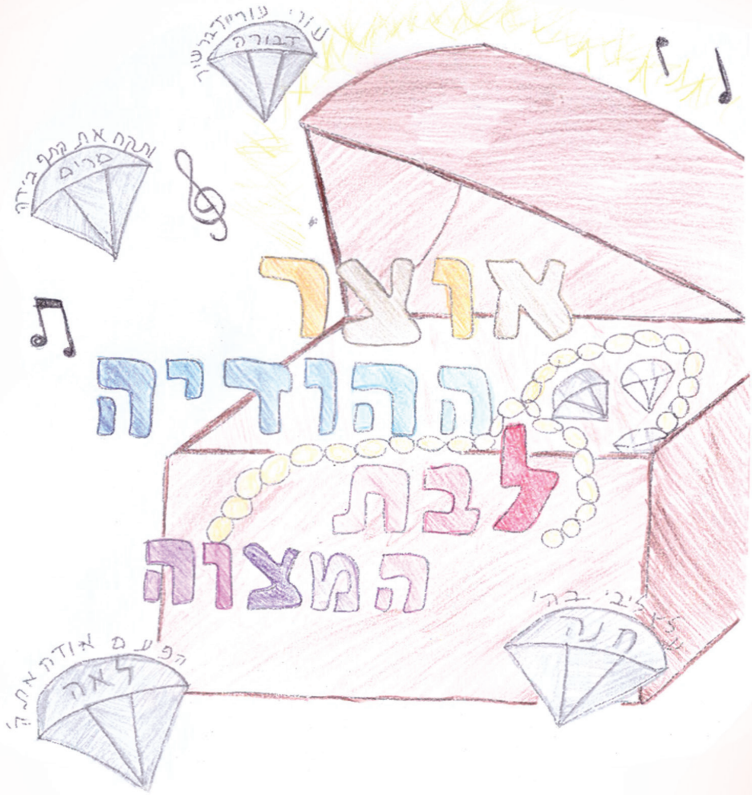

מאמרים נפלאים

על תכונותיה המיוחדות של בת ישראל

בתוספת מאמרים מגדולי ישראל

המקבוץ שלי – מלמור לתודה

עיסוק הנשים בגן עדן ועוד.

הסכמה שניתנה לספר "שערי אהבה"

עורך המאמרים: "מכתב לבת המצווה" ו"הצלחתה האמיתית של בת המצווה"

Rabbi Moshe Sternbuch
Chief Rabbi
of the Orthodox Rabbinical Courts
Head of Community
and Kollel Hagro Har Nof
Jerusalem

משה שטרנבוך
ראב"ד
לכל מקהלות האשכנזים
זח"ס פתורים חומנים ושו"ת תשובות והנהגות ועוד
רב בית הכנסת וכולל הגר"א בהר-נוף
בעיה"ק ירושלים ת"ו

בעזה"י כ"ט חשון תשע"ה

לכבוד הרה"ג מזכה הרבים - שליט"א

ראיתי ספרו "שערי אהבה" להלהיב הלב לאהבת ה', והיא מצות עשה דאורייתא ואי אפשר לומר אני פטור ממנו, ובהתבוננות יכולים להגיע לאפס קצהו, ולעלות ממדריגה למדריגה.

ודבר גדול עושה לזכות הרבים בעצות להתבונן בזה. ונקוה שיתבדרו הדברים לזכוי הרבים.

והנני המצפה לרחמי שמים מרובים וישועת ה'.

הסכמה שנתנה לספר "אור עולם"
לרב סיימון שליט"א - מרבני "קול תודה",
ממנו נלקח המאמר "מזמור לתודה - המקצוע שלי"

הסכמות

הרבנים הגאונים שליט"א

הרב שלמה זלמן אולמן
מו"צ בבי"ד של הרב וואזנר שליט"א
ראש כולל בכולל סאטמר

באתי במילים מספר לא ח"ו להעיד על טיב אמרות קודש של האדם הגדול בענקים, צדיק יסוד עולם, כל מעשיו ודיבוריו בלתי לה' לבדו מרנא **הגה"צ מוהר"א מילער זצוקלל"ה**, וכמובן מה מני יהלוך לדבר מגדלות הגה"צ זצוק"ל, אך טביה לשקייה, הוא האברך המתעסק בקדשים, להחדיר תורה ויראת שמים בלב בני ישראל, והרבה עלתה בידו **הרה"ג ר' אברהם דוד סיימון נ"י** אשר מביא לתלמידים את דבריו הנפלאים והמוטעמים, דברי אמת, הפלא ופלא של מרנא הגר"א מילער זצוק"ל, ובזה אכן מגיע לו מלא התודה והברכה, אשר מזכה אותנו בדברי אלוקים חיים, ויתעוררו רבים לעבודת השי"ת באמונה זכה ופשוטה להאמין בכל רגע בהשגחה פרטית וכו' וה' יתי"ש יברכו לגמור מעשהו למען הרבות כבוד שמים, ויקרב גאולתנו בב"א

שלמה זלמן אולמן

הרב שמואל דוד הכהן גרוס
מרא דאתרא קהילת גור
אשדוד

כ"ג תשרי תשס"ב

הנה הראני ידידי הנכבד הרה"ג ר' **אברהם דוד סיימון** שליט"א את הספר "**אור עולם**" שעומד להוציא מתוך קלטות משיחות של הרב הגאון המשפיע הידוע **מו"ה אביגדור מילר זצ"ל**, ובמעט שראיתי שמח אני על כתבים אלו שיצאו לאור, שהספר כולל שיחות בהשקפות עולם ביהדות מתוך אמונה ברורה והדרכה למוסר ויר"ש בצורה מיוחדת שמאוד מושכת ומקרבת את הלומדים בה לעבודת השי"ת ולהתחזק באמונה.

ובודאי שאין המחבר צריך להסכמתי שידוע היה באמריקה כאחד מגדולי מרביצי תורה ומוסר, וכבר ידועים ספריו האחרים שיצאו לאור, ובוודאי דבר גדול נעשה לפרסם את חיבוריו, ויהיה בזה משום זיכוי הרבים, וחפץ ה' יצליח בידו לברך על המוגמר ולזכות בכך את הרבים.

ידידו המוקירו
שמואל דוד הכהן גרוס

תוכן העניינים

מכתב לבת המצוה ---------- 5

התכונות המיוחדות של בת ישראל

תפילה לבת המצוה ---------- 16

הצלחתה האמיתית של בת המצוה ---------- 17

מזמור לתודה – המקצוע שלי ---------- 23

פירוש מזמור לתודה מר' אביגדור מילר זצ"ל

עיסוק הנשים בגן עדן ---------- 35

מאמר נפלא מהרב בלבבי משכן אבנה

רשימת שירי שבח והודיה לבורא עולם ---------- 55

יהודה טאוב

סיון תשע"ח

04-8436092

מכתב לבת - המצוה

בִּתִּי הַיְקָרָה וְהַחֲבִיבָה מְאֹד, שתחי' לְאֹרֶךְ יָמִים טוֹבִים וְנְעִימִים!

חָשוּב שֶׁתֵּדְעִי שֶׁבּוֹרֵא הָעוֹלָם אוֹהֵב אוֹתָךְ מְאֹד וְהֶעֱנִיק לָךְ הַרְבֵּה מַתָּנוֹת יְקָרוֹת וּתְכוּנוֹת נַעֲלוֹת שֶׁבְּכוֹחֵךְ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן לְהַשִּׂיג הֶשֵּׂגִים נִפְלָאִים בְּחַיַּיִךְ. בּוֹרֵא הָעוֹלָם דּוֹאֵג לְכָל אֶחָד מִבָּנָיו וּמִבְּנוֹתָיו שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם אֶת כָּל מַה שֶּׁהֵם צְרִיכִים כְּדֵי לְמַלֵּא אֶת תַּפְקִידָם בָּעוֹלָם - לא חָסֵר לְאַף אֶחָד כְּלוּם. עַל זֶה אֲנַחְנוּ מוֹדִים לַה' כָּל בֹּקֶר כְּשֶׁאָנוּ מְבָרְכִים "שֶׁעָשָׂה לִי כָּל צָרְכִּי", וְיֵשׁ גִּרְסָה אַחֶרֶת שֶׁל הַבְּרָכָה (סִדּוּר רַב עַמְרָם גָּאוֹן): "שֶׁלֹּא חִסַּר מִצְרָכַי כְּלוּם". בַּת שֶׁשָּׁמָה לֵב לְכָל הַמַּתָּנוֹת שֶׁהִיא מְקַבֶּלֶת תָּמִיד, וּמוֹדָה עֲלֵיהֶם לַה', חַיֶּיהָ יִהְיוּ נְעִימִים וּשְׂמֵחִים בְּיוֹתֵר. אוּלָם מִי שֶׁכָּל הַזְּמַן מִסְתַּכֶּלֶת עַל מַה שֶּׁחָסֵר לָהּ וְשֶׁלִּדַעְתָּהּ הָיָה יָכוֹל לִהְיוֹת יוֹתֵר טוֹב - עַל הַדֶּשֶׁא הַנִּמְצָא בַּצַּד הַשֵּׁנִי שֶׁל הַגָּדֵר, שֶׁנִּרְאֶה לָהּ יוֹתֵר יָרֹק מֵהַדֶּשֶׁא שֶׁלָּהּ - חַיֶּיהָ לא יִהְיוּ מְאֻשָּׁרִים וְהִיא לא תַּשִּׂיג אֶת מַטְּרַת חַיֶּיהָ. עַל כֵּן חָשׁוּב לָךְ לְהַכִּיר מַה שֶּׁחַז"ל מְגַלִּים עַל הַתְּכוּנוֹת הַמְיֻחָדוֹת שֶׁה' הֶעֱנִיק לָךְ בְּאֹפֶן מְיֻחָד, אָז תַּכִּירִי אֶת הָעֹשֶׁר הַגָּדוֹל שֶׁחָנַן אוֹתָךְ ה' בּוֹ, וְתֵדְעִי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בִּתְכוּנוֹת אֵלּוּ לִגְרֹם לוֹ נַחַת רוּחַ, וּלְהוֹדוֹת עֲלֵיהֶן לְמִי שֶׁיָּצַר אוֹתָךְ בְּצוּרָה כָּל כָּךְ יָפָה וּמְחֻשֶּׁבֶת.

חַז"ל אוֹמְרִים שֶׁלַּבְּנוֹת יֵשׁ שָׁלוֹשׁ מַעֲלוֹת שֶׁאֵין לַבָּנִים, שֶׁבִּגְלָלָן הַקָּבָּ"ה אָמַר לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְדַבֵּר עִם הַנָּשִׁים לִפְנֵי הָאֲנָשִׁים, לִשְׁאֹל אוֹתָן אִם הֵן מוּכָנוֹת לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה.

א. "מִזְדָּרְזוֹת בְּמִצְוֹת":

כָּתוּב בְּמִדְרָשׁ רַבָּה (שְׁמוֹת פ' כ"ח פס' ב'):

"כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב" - אֵלּוּ הַנָּשִׁים... לָמָּה לַנָּשִׁים תְּחִלָּה? שֶׁהֵן מִזְדָּרְזוֹת בְּמִצְוֹת.

המהרז"ו (מִמְּפָרְשֵׁי הַמִּדְרָשׁ עַל הַמָּקוֹם) מְפָרֵשׁ שֶׁהַכַּוָּנָה שֶׁלַּנָּשִׁים יוֹתֵר קַל לְקַבֵּל אֶת רְצוֹן ה' בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן, וז"ל:

הֵן קְרוֹבוֹת לְקַבֵּל בֶּאֱמוּנָה, בְּלִי חֲקִירָה, לְקַיֵּם אֶת רְצוֹן ה' בְּרָצוֹן וּבְשִׂמְחָה.

בַּסֵּפֶר "בָּד קֹדֶשׁ" לְר' בָּרוּךְ דֹּב פּוֹבַרְסְקִי שְׁלִיטָ"א מוֹסִיף עַל זֶה, שֶׁכֵּיוָן שֶׁהֵן יוֹתֵר רִגְשִׁיוֹת מֵהַגְּבָרִים הֵן מִתְלַהֲבוֹת יוֹתֵר בְּקַלּוּת מֵהֶם, וּבְכוֹחָן לְהִתְלַהֵב וּלְהַלְהִיב אוֹתָם לַעֲבוֹדַת ה' מִתּוֹךְ אַהֲבָה וְשִׂמְחָה:

> **"שֶׁהֵן מִזְדָּרְזוֹת בְּמִצְוֹת" - זְרִיזוּת** [פי' הִתְלַהֲטוּת הַלֵּב] **בְּקַבָּלַת הַתּוֹרָה. וְנִרְאֶה שֶׁעִנְיַן זְרִיזוּת כָּאן הוּא בְּמַעֲלַת הָרָצוֹן** [הַחֵשֶׁק וְהַשִּׂמְחָה]**, שֶׁהוּא תָּלוּי בַּלֵּב, וְעַל זֶה נֶאֱמַר, שֶׁכֵּיוָן שֶׁלִּבָּן שֶׁל הַנָּשִׁים רָגִישׁ יוֹתֵר וְהֵן בַּעֲלוֹת רֶגֶשׁ יוֹתֵר מֵהָאֲנָשִׁים, עַל כֵּן רְצוֹנָן עַז וּמְזֹרָז, לָכֵן נֶאֱמַר לָהֶן עִנְיַן קַבָּלַת הַתּוֹרָה תְּחִלָּה, שֶׁיְּזָרְזוּ אֶת בַּעֲלֵיהֶם בְּקִיּוּם הַתּוֹרָה מִתּוֹךְ רְצוֹן לְבָבָם** [מִתּוֹךְ שִׂמְחָה וְאַהֲבָה].

הַגָּאוֹן רַבִּי זַלְמָן סוֹרוֹצְקִין זַצַ"ל מֵאִיר עִנְיָן זֶה עוֹד יוֹתֵר בְּאֹפֶן הַפְּלֵא וָפֶלֶא. הוּא מַבְהִיר שֶׁכֵּיוָן שֶׁאֲנָשִׁים כּוֹחָם בַּשֵּׂכֶל וְנָשִׁים בָּרֶגֶשׁ, עַל כֵּן קַל יוֹתֵר לְנָשִׁים לְהַרְגִּישׁ אֶת ה' וּלְהִתְרַגֵּשׁ מִטּוּבוֹ הַנִּכָּר בַּבְּרִיאָה, וְלָכֵן הֵן יְכוֹלוֹת לְהַלְהִיב גַּם אֶת הַגְּבָרִים בְּהַכָּרָה וֶאֱמוּנָה זוֹ. וז"ל בְּסִפְרוֹ "מֹאזְנַיִם לַמִּשְׁפָּט" (סִימָן מ"ב):

כַּסֵּדֶר הַזֶּה צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה, בְּהִגָּלוֹתוֹ עַל הַר סִינַי לְלַמֵּד לְעַמּוֹ תּוֹרָה וּמִצְוֹת, לֵאמֹר: "כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְתַגִּיד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל". וּבְמִדְרָשׁ רַבָּה: "כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב - אֵלּוּ הַנָּשִׁים, וְתַגִּיד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל - אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים". הֲרֵי לְךָ אַזְהָרָה מְפֹרֶשֶׁת לְהַקְדִּים אִשָּׁה לָאִישׁ בְּעִנְיְנֵי אֱמוּנָה וְדָת. וּמַה טַּעַם יֵשׁ בַּדָּבָר?

וְנִרְאֶה לְבָאֵר, כִּי שְׁנֵי כּוֹחוֹת עִקָּרִיִּים לָאָדָם: מוֹחַ – לַחֲשֹׁב מַחְשְׁבוֹת וְלָדַעַת חָכְמָה וּכְשָׁרוּת הַמַּעֲשֶׂה, וּבְזֶה עוֹלֶה, עַל פִּי רֹב הָאִישׁ עַל הָאִשָּׁה, כְּמוֹ בְּחָכְמַת הַתּוֹרָה וּבַדַּעַת, וְכֵן בְּחֶשְׁבּוֹן וְהַנְדָּסָה וְכַדּוֹמֶה. אֲבָל עוֹד כּוֹחַ אֶחָד לְנֶפֶשׁ הָאָדָם וְהוּא הָרֶגֶשׁ שֶׁבַּלֵּב וְהַבִּינָה הַתְּלוּיָה בּוֹ, וּבַדָּבָר הַזֶּה עוֹלָה הָאִשָּׁה עַל הָאִישׁ, כִּי רִגְשֵׁי הָאִשָּׁה מְפֻתָּחִים הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵרִגְשֵׁי הָאִישׁ.

- **חֲזַ"ל אָמְרוּ: "נָשִׁים רַחְמָנִיּוֹת הֵן" (מְגִלָּה י"ד).**
- **וְכֵן בְּבִינָה גְּדוֹלָה הָאִשָּׁה מֵהָאִישׁ, וּכְמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ חֲזַ"ל (נִדָּה מה): "וַיִּבֶן ה' אֱלֹקִים אֶת הַצֵּלָע - מְלַמֵּד שֶׁנָּתַן הַקָּבָּ"ה בִּינָה יְתֵרָה בָּאִשָּׁה מִבָּאִישׁ".**
- **וְאָמְרוּ (בְּרָכוֹת י' ע"ב): "הָאִשָּׁה מַכֶּרֶת בְּאוֹרְחִין**

יוֹתֵר מִן הָאִישׁ".

- **וְהָאִשָּׁה נְדָרֶיהָ נִבְדָּקִים** [פי׳: אִם יָדְעָה לְשֵׁם מִי נָדְרָה וּלְשֵׁם מִי הִקְדִּישָׁה, נָדְרָה נֶדֶר] **בַּת י״א שָׁנָה, וְהָאִישׁ בֶּן י״ב שָׁנָה. הֲרֵי שֶׁהָאִשָּׁה מְמַהֶרֶת לְהַכִּיר אֶת בּוֹרְאָהּ וְלָדַעַת לְשֵׁם מִי נָדְרָה, קֹדֶם לָאִישׁ, וְהָאִשָּׁה נַעֲשֵׂית בַּת מִצְוָה גַּם כֵּן קֹדֶם לָאִישׁ.**

אֱמוֹר מֵעַתָּה, שֶׁהָאִישׁ מְסֻגָּל בְּמוֹחוֹ הֶחָרִיף לִלְמֹד הַתּוֹרָה בְּעִיּוּן וּסְבָרָא יוֹתֵר מֵהָאִשָּׁה, אֲבָל הָאִשָּׁה בְּלֵב מֵבִין וּבְרִגֵּשׁ מְפֻתָּח, מְסֻגֶּלֶת יוֹתֵר מֵהָאִישׁ לְהַכִּיר אֶת מִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם, וּלְהַאֲמִין בּוֹ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה. כִּי הָאֱמוּנָה תְּלוּיָה בַּלֵּב וּבְרִגְשׁוֹתָיו וּכְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "וּמִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹהַּ" (אִיּוֹב י״ט). וְהָעוֹלָם מֵעִיד עַל בּוֹרְאוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל" (תְּהִלִּים י״ט), וְכָל מִי שֶׁמִּתְרַגֵּשׁ יוֹתֵר מֵהַדַּר הַטֶּבַע וּמִמַּעֲשֵׂי ה׳ מְסֻגָּל יוֹתֵר לְהַכִּיר אֶת בּוֹרְאוֹ וּלְהַרְגִּישׁ אֶת הַשְׁגָּחָתוֹ עַל בְּרִיּוֹתָיו. מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּאִישׁ שֶׁהוּא מִצְטַיֵּן רַק בְּשִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ, דְּבָרִים שֶׁאִי אֶפְשָׁר לָבוֹא עַל יָדָם אֶל הָאֱמוּנָה הַפְּשׁוּטָה וְהַטְּהוֹרָה.

וּבְשָׁעָה שֶׁהָאֱמוּנָה רְפוּיָה, וְהַשְׁרִידִים אֲשֶׁר ה׳ קוֹרֵא אֲלֵיהֶם מְחַפְּשִׂים תַּחְבּוּלוֹת לְחַמֵּם אֶת הַלְּבָבוֹת וּלְהָפִיחַ בָּהֶם רוּחַ ה׳, עֲלֵיהֶם לְבַכֵּר אֶת הַלֵּב עַל הַמּוֹחַ, לִפְנוֹת מִקֹּדֶם אֶל הָאִשָּׁה הַנִּבוֹנָה וּבַעֲלַת הָרֶגֶשׁ, לְלַמְּדָהּ דַּעַת וְיִרְאַת ה׳ כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה הִיא הָרִאשׁוֹנָה "לְהָשִׁיב אֶת הַמֶּלֶךְ" [פי׳ לְהַחְזִיר אֶת הַהַכָּרָה

בְּמֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים ית׳ לְעַם יִשְׂרָאֵל], **כִּי הֲלוֹא הִיא מְסֻגֶּלֶת יוֹתֵר לְהַאֲמִין בּוֹ בֶּאֱמוּנָה הַבָּאָה מֵעִמְקֵי הַלֵּב בְּלֹא הִתְחַכְּמוּת יְתֵרָה וּבְקֹרֶת מִצַּד הַשֵּׂכֶל הַקַּר. וְאִשָּׁה יִרְאַת ה׳ הִיא תִּתְהַלָּל עַל בַּעְלָהּ וּבָנֶיהָ, לְחַמֵּם גַּם אֶת לֵב הַגְּבָרִים בְּאוֹר הָאֱמוּנָה.**

נִמְצָא אָנוּ לְמֵדִים, שֶׁבְּ׳דוֹר לֹא הֵכִין לִבּוֹ וְלֹא נֶאֱמְנָה אֶת אֵל רוּחוֹ׳, כְּדַאי לְהַקְדִּים חִנּוּךְ הַבָּנוֹת לְחִנּוּךְ הַבָּנִים. וְכֵן עָשָׂה אָבִינוּ הָרִאשׁוֹן בְּדוֹרוֹ שֶׁל נִמְרוֹד, שֶׁהִמְרִיד אֶת כָּל הָעוֹלָם עַל הַקָּבָּ"ה (רַשִׁ"י), נָטַע אֹהֶל שָׂרָה - לְגַיֵּר אֶת הַנָּשִׁים, קֹדֶם לְאָהֳלוֹ - לְגַיֵּר אֶת הָאֲנָשִׁים. וּשְׁתֵּי פְּעָמִים, כָּתוּב בְּפָרָשַׁת לֶךְ לְךָ "אָהֳלָה" וְקַרִינָן "אָהֳלוֹ", שִׁנָּה עָלָיו הַכָּתוּב לְעַכֵּב וּלְלַמְּדוֹ לְדוֹרוֹת, שֶׁבַּדֶּרֶךְ הַזּוֹ מַשְׁרִישִׁים אֶת הָאֱמוּנָה בְּלִבּוֹת בְּנֵי הָאָדָם בְּדוֹר תַּהְפּוּכוֹת.

הָיוּ בְּעִנְיְנֵי מִצְוֹת הַלֵּב וְקֶשֶׁר רִגְשִׁי עִם בּוֹרֵא הָעוֹלָם, הַנָּשִׁים וְהַבָּנוֹת נִמְצָאוֹת בְּאֹפֶן טִבְעִי קָרוֹב יוֹתֵר לְהַשָּׂגָתָן מֵהָאֲנָשִׁים, וְהֵן יְכוֹלוֹת לְכַוֵּן וּלְהָאִיר אֶת הַדֶּרֶךְ אַף לַגְּבָרִים לְקִיּוּם מִצְוֹת אֵלּוּ. דֶּרֶךְ רֶמֶז נִתָּן לוֹמַר, "אִשָּׁה" רָאשֵׁי תֵּבוֹת: **אֱמוּנָה, שִׂמְחָה, הוֹדָיָה,** שֶׁשָּׁלוֹשׁ אֵלּוּ הֵן חֵלֶק מֵאָפְיָן הַטִּבְעִי שֶׁל הַנָּשִׁים, וּבְכוֹחָן לְיַצֵּר קֶשֶׁר אַמִּיץ עִם ה׳ וְעִם הָרָצוֹן וְהַשִּׂמְחָה לְקִיּוּם רְצוֹנוֹ, בִּבְחִינַת "הַחוּט הַמְשֻׁלָּשׁ לֹא בִמְהֵרָה יִנָּתֵק".

ב. הָרֶגֶשׁ קוֹבֵעַ:

הַנָּשִׁים לֹא רַק "מִזְדָּרְזוֹת בְּמִצְוֹת" אֶלָּא כֵּיוָן שֶׁהָרֶגֶשׁ הוּא הַבָּסִיס שֶׁל כָּל אָדָם, וּבְלִי הַסְכָּמַת הָרֶגֶשׁ לֹא יַצְלִיחַ הָאָדָם לָלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה לְאֹרֶךְ זְמַן, בְּכוֹחָן שֶׁל הַנָּשִׁים עִם רִגְשׁוֹתֵיהֶן הַמְפֻתָּחִים, לְהוֹבִיל

אֶת כָּל הָאֲנוֹשׁוּת לַכִּוּוּן הַנָּכוֹן. וּכְפִי שֶׁכָּתוּב בְּהֶמְשֵׁךְ הַמִּדְרָשׁ הַנַּ"ל, וְיוֹתֵר מֵסְבָּר בְּפִרְקֵי דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר (פֶּרֶק מ"א), וז"ל:

אָמַר לוֹ הַקָּבָּ"ה לְמֹשֶׁה: "לֵךְ אֱמֹר לָהֶם לִבְנוֹת יִשְׂרָאֵל אִם רוֹצוֹת הֵן לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה". וְלָמָּה שָׁאֲלוּ לַנָּשִׁים? לְפִי שֶׁדַּרְכָּן שֶׁל אֲנָשִׁים הוֹלְכִין אַחֲרֵי דַּעְתָּן שֶׁל נָשִׁים, שֶׁנֶּאֱמַר "כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב" אֵלּוּ הַנָּשִׁים "וְתַגֵּיד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל" אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים. וְעָנוּ כֻּלָּם בְּפֶה אֶחָד וְאָמְרוּ "כֹּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע".

וּמַסְבִּיר הַדְּבָרִים בְּסֵפֶר שֵׁם מִשְׁמוּאֵל (מִשְׁפָּטִים תרע"ח) שֶׁהַכַּוָּנָה, שֶׁבְּתוֹךְ כָּל אָדָם בְּאֹפֶן טִבְעִי הַשֵּׂכֶל הוֹלֵךְ אַחֲרֵי הָרֶגֶשׁ, שֶׁבְּלִי תִּקּוּן הָרֶגֶשׁ הַשֵּׂכֶל לֹא יַחֲזִיק מַעֲמָד. וְלָכֵן בְּקַבָּלַת הַתּוֹרָה הָיָה נִצְרָךְ קֹדֶם הַסְכָּמַת הָרֶגֶשׁ שֶׁל הַנָּשִׁים וְאַחַר כָּךְ לִפְנוֹת לַשֵּׂכֶל שֶׁל הַגְּבָרִים, וּבְצוּרָה זוֹ הַ"נַּעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע" שֶׁהִכְרִיזוּ הָיָה מְבֻסָּס וּבַר קַיּוּם.

ג. "מַנְהִיגוֹת אֶת בְּנֵיהֶן לְתוֹרָה":

בְּנוֹסָף לְכָךְ, גַּם בְּאֹפֶן מַעֲשִׂי הַנָּשִׁים נִמְצָאוֹת בַּבַּיִת וּמְחַנְּכוֹת אֶת הַיְלָדִים, וְעַל כֵּן כָּל הֶמְשֵׁךְ הַדּוֹרוֹת נִמְצָא בִּידֵיהֶן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם בַּמִּדְרָשׁ:

דָּבָר אַחֵר: כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ מַנְהִיגוֹת [פי' מְכַוְּנוֹת] **אֶת בְּנֵיהֶן לְתוֹרָה.**

וְכָתַב רַבֵּנוּ יוֹנָה בַּסֵּפֶר "אִגֶּרֶת הַתְּשׁוּבָה" (אות נ"א):

"כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְתַגֵּיד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל". ... וְלָמָּה נִצְטַוָּה לְדַבֵּר עִם הַנָּשִׁים תְּחִלָּה? מִפְּנֵי שֶׁהֵן שׁוֹלְחוֹת בְּנֵיהֶן לְבֵית הַסֵּפֶר, וּמְשִׂימוֹת עֵינֵיהֶן עַל בְּנֵיהֶם שֶׁיִּתְעַסְּקוּ

בַּתּוֹרָה, וּמְרַחֲמוֹת עֲלֵיהֶם בְּבוֹאָם מִבֵּית הַסֵּפֶר, וּמוֹשְׁכוֹת לִבָּם בִּדְבָרִים טוֹבִים שֶׁיְּהֵא חֶפְצָם בַּתּוֹרָה, וְשׁוֹמְרוֹת אוֹתָם שֶׁלֹּא יְבַטְּלוּ מִן הַתּוֹרָה, וּמְלַמְּדוֹת אוֹתָם יִרְאַת חֵטְא בְּיַלְדוּתָם, שֶׁנֶּאֱמַר, "חֲנֹךְ לַנַּעַר עַל פִּי דַרְכּוֹ, גַּם כִּי יַזְקִין לֹא יָסוּר מִמֶּנָּה", וְנִמְצָא עַל פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, כִּי הַנָּשִׁים הַצְּנוּעוֹת מְסַבְּבוֹת הַתּוֹרָה וְהַיִּרְאָה.

מִלְּבַד שָׁלוֹשׁ מַעֲלוֹת מְיֻחָדוֹת אֵלּוּ הַקָּבָּ"ה הֶעֱנִיק לַבָּנוֹת עוֹד מַעֲלוֹת נִפְלָאוֹת לְשֵׁם מִלּוּי תַּפְקִידָן בָּעוֹלָם, וּכְדִלְהַלָּן.

ד. הַצְנִיעוּת – לִהְיוֹת "הַקּוֹל הַשֵּׁנִי" בְּמַקְהֵלָה.

כַּאֲשֶׁר יֵשׁ מַקְהֵלָה, הַיּפִי שֶׁלָּהּ אֵינוֹ תָּלוּי רַק בַּקּוֹלוֹת שֶׁל אֵלּוּ הַשָּׁרִים אֶת הַמַּנְגִּינָה, אֶלָּא עִקַּר יָפְיָהּ תָּלוּי בְּאֵלּוּ הַמְיַצְּרִים אֶת "הַקּוֹל הַשֵּׁנִי" הַמּוֹסִיף יֹפִי שׁוֹבֵה לֵב לְכָל הַמַּקְהֵלָה. לֹא כֻּלָּם מוּכָנִים לָשִׁיר קוֹל שֵׁנִי, יֵשׁ שֶׁרוֹצִים שֶׁקּוֹלָם יִשָּׁמַע וְכֻלָּם יָשִׂימוּ לֵב לְחֶלְקָם בַּמַּקְהֵלָה. הַקָּבָּ"ה נָתַן לָאִשָּׁה אֶת הַמַּעֲלָה הַגְּדוֹלָה שֶׁל צְנִיעוּת שֶׁהִיא בְּאֹפֶן טִבְעִי שְׂמֵחָה לָשִׁיר אֶת "הַקּוֹל הַשֵּׁנִי", לִפְעֹל וְאַף לְשַׁנּוֹת אֶת הָעוֹלָם - וּלְהִשָּׁאֵר בָּרֶקַע. מִטִּבְעָהּ הִיא לֹא מְעֻנְיֶנֶת לְהִתְבַּלֵּט וְשֶׁכֻּלָּם יַכִּירוּ שֶׁהִיא זוֹ שֶׁפּוֹעֶלֶת.

וְכֵן כָּתוּב בְּמִדְרָשׁ רַבָּה בְּרֵאשִׁית (פָּרָשָׁה י"ח פִּסְקָה ב')

הִתְבּוֹנֵן [הַקָּבָּ"ה] **מֵאַיִן לִבְרָאתָהּ** [מֵאֵיפֹה לָקְחָת מֵאָדָם הָרִאשׁוֹן עֶצֶם כְּדֵי לְיַצֵּר אֶת חַוָּה] **אָמַר לֹא אֶבְרָא אוֹתָהּ ... אֶלָּא מִמָּקוֹם שֶׁהוּא צָנוּעַ בָּאָדָם** [מָקוֹם שֶׁהוּא תָּמִיד מְכֻסֶּה עַל יְדֵי הַגּוּף] **... וְעַל כָּל אֵבֶר וְאֵבֶר שֶׁהָיָה בּוֹרֵא בָּהּ הָיָה אוֹמֵר לָהּ "תִּהֵא אִשָּׁה צְנוּעָה! אִשָּׁה צְנוּעָה!"**

וְכָתַב הָרַדַ"ק בְּפֵרוּשׁוֹ עַל תְּהִלִּים (קכ"ח, ג') בְּבֵאוּר הַפָּסוּק "אֶשְׁתְּךָ כְּגֶפֶן פֹּרִיָּה בְּיַרְכְּתֵי בֵיתֶךָ":

הִמְשִׁיל אוֹתָהּ לְגֶפֶן, כִּי אֵין לָךְ עֵץ שֶׁנּוֹטְעִים אוֹתוֹ בְּתוֹךְ הַבַּיִת אֶלָּא גֶּפֶן. שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁנּוֹטְעִים אוֹתָהּ בְּיַרְכְּתֵי בֵּיתָם, וּכְשֶׁתִּגְדַּל מוֹצִיאִים אוֹתָהּ [אֶת עֲנָפֶיהָ] מִתּוֹךְ הַבַּיִת וְלַחוּץ, אֶל הַשֶּׁמֶשׁ. וְהִנֵּה שָׁרְשֶׁיהָ בְּתוֹךְ הַבַּיִת וַעֲנָפֶיהָ חוּץ לַבַּיִת. כֵּן הָאִשָּׁה תִּהְיֶה צְנוּעָה בְּיַרְכְּתֵי הַבַּיִת ... שֶׁלֹּא יִרְאֶה אוֹתָהּ אֶלָּא בַּעֲלָהּ וּבְנֵי בֵּיתָהּ. אֲבָל בָּנֶיהָ יֵצְאוּ לַחוּץ, לִמְלַאכְתָּם, וּלְצֹרֶךְ הַבַּיִת, כְּמוֹ שֶׁיֵּצְאוּ לַחוּץ עַנְפֵי הַגֶּפֶן, שֶׁיִּהְיוּ פָּרִים וְרַבִּים, "וּמִמֶּגֶד תְּבוּאֹת שָׁמֶשׁ" (דְּבָרִים לג, יד). וְאִם תִּהְיֶה אִשְׁתְּךָ בְּזֶה הַדֶּרֶךְ, יִהְיוּ בָּנֶיךָ "כִּשְׁתִלֵי זֵיתִים סָבִיב לְשֻׁלְחָנֶךָ".

וְכֵן כָּתוּב בַּסֵּפֶר "אִישׁ וּבֵיתוֹ" (עמ' צ"ג): "בְּנֵי עֲלִיָּה הֵמָּה מוּעָטִים, בּוֹרְחִים מִן הַגֻּדְלָה וּשְׂמֵחִים בִּצְנִיעוּתָם. אֲפִילוּ יִהְיוּ פּוֹעֲלִים כָּל מִפְעָל טוֹב שֶׁהֲנָאָה יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ לְכָל בָּאֵי הָעוֹלָם, אֵינָם מַחְזִיקִים טוֹבָה לְעַצְמָם, וְאֵינָם מְפַרְסְמִים פְּעֻלָּתָם, אֶלָּא מְכַסִּים אוֹתָהּ, אוֹ אֶת שֵׁם פּוֹעֲלָהּ. מַעֲמָד נֶאֱצָל וּמְכֻבָּד כָּזֶה, הוּא [בְּאֹפֶן טִבְעִי] מַעֲמָדָהּ שֶׁל הָאִשָּׁה, אֲשֶׁר בְּרָאָהּ ה' וְטָבַע אֶת הַצְּנִיעוּת הָעֶלְיוֹנָה בְּטֶבַע נַפְשָׁהּ. כָּל רֵאשִׁית מִמֶּנָּה, כָּל יְסוֹד עָלֶיהָ הֻשְׁתַּת, כָּל עָנָף טוֹב מִשָּׁרְשָׁהּ יוֹנֵק, וְהִיא עַצְמָהּ בַּצֵּל עוֹמֶדֶת". עכת"ד.

וְזֶה אַחַת מֵהַסִּבּוֹת מַדּוּעַ אָמְרוּ חֲז"ל (בְּרָכוֹת י"ז.) "גְּדוֹלָה הַבְטָחָה שֶׁהִבְטִיחָן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לַנָּשִׁים יוֹתֵר מִן הָאֲנָשִׁים [רַשִׁ"י: שֶׁהֲרֵי קְרָאָן "שַׁאֲנַנּוֹת" וּ"בוֹטְחוֹת" (הַיְנוּ שְׁקֵטוֹת וּשְׁלֵוּוֹת בְּחֶלְקָן בָּעוֹלָם הַבָּא)] שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָהוּ ל"ב, ט') 'נָשִׁים שַׁאֲנַנּוֹת קוּמְנָה, שְׁמַעְנָה קוֹלִי, בָּנוֹת בֹּטְחוֹת הַאֲזִינָה אִמְרָתִי", שֶׁכֵּן הַנָּשִׁים לֹא מְצַפּוֹת לְכָבוֹד מִבְּנֵי אָדָם, נִמְצָא שֶׁנִּשְׁאָר כָּל שְׂכָרָן שָׁלֵם לָעוֹלָם הַבָּא.

ה. לְרוֹמֵם אֶת הַגַּשְׁמִיּוּת

אָמְרוּ חֲזַ"ל (מוּבָא בְּרַשִׁ"י בְּרֵאשִׁית ב', ד'): "כִּי בְּיָהּ ה' צוּר עוֹלָמִים" (יְשַׁעְיָה כ"ו, ד') בְּשֵׁנִי אוֹתִיּוֹת הַלָּלוּ שֶׁל הַשֵּׁם יָצַר השי"ת שְׁנֵי עוֹלָמִים, הָעוֹלָם הַזֶּה נִבְרָא בְּהֵ"א, וְהָעוֹלָם הַבָּא בְּיוּ"ד". עוֹד אָמְרוּ: "תָּנָא מִשְּׁמֵהּ דְּרַבִּי מֵאִיר, אִישׁ וְאִשָּׁה שְׁכִינָה בֵּינֵיהֶם י"ה, יו"ד בָּאִישׁ, וְהֵ"א בָּאִשָּׁה, זָכוּ שְׁכִינָה בֵּינֵיהֶן וּמִתְבָּרְכִין".

מִדִּבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ הַמֻּזְכָּרִים, יֵשׁ לִלְמֹד עַל חֲלוּקָה נוֹסֶפֶת שֶׁבִּתְכוּנוֹת הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה: הַ"יוּד", הִיא הָאוֹת הַמְּצוּיָה בְּשְׁמוֹ שֶׁל הָאִישׁ, וְהַ"הֵא" מְצוּיָה בְּשְׁמָהּ שֶׁל הָאִשָּׁה. הַ"יוּד", כָּאָמוּר, מְסַמֶּלֶת אֶת הָעוֹלָם הַבָּא, כָּךְ הָאִישׁ עִקַּר הַצְּלָחָתוֹ הָרוּחָנִית הִיא כַּאֲשֶׁר הוּא עוֹסֵק בְּעִנְיָנִים רוּחָנִיִּים. בְּרַם, הָאִשָּׁה יְכוֹלָה לְהַצְלִיחַ גַּם בִּהְיוֹתָהּ עוֹסֶקֶת בְּעִנְיָנִים אַרְצִיִּים. הָאִשָּׁה יְכוֹלָה בַּדֶּרֶךְ שֶׁלָּהּ, לְעַצֵּב אֶת דְּמוּת בֵּיתָהּ, וּלְהַכְנִיס גָּוֶן רוּחָנִי בְּכָל הַדְּבָרִים הַחוֹמְרִיִּים, שֶׁהִיא עֲסוּקָה בָּהֶם, לַהֲפֹךְ אֶת הָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי לְעוֹלָם רוּחָנִי עַל יְדֵי הַכַּוָּנָה וְהַשְּׁאִיפָה לִגְרֹם נַחַת רוּחַ לַה' בְּכָל פְּעֻלָּתָהּ.

וְכֵן בֵּאֵר בַּסֵּפֶר "הַכְּתָב וְהַקַּבָּלָה" עַל פִּי הַמִּדְרָשׁ, אֶת הַמִּלִּים "שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה", שֶׁאַחֲרֵי שֶׁהַתּוֹרָה כְּבָר אָמְרָה "וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה כוּ'" הִיא חוֹזֶרֶת וְאוֹמֶרֶת עוֹד פַּעַם "שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה", לוֹמַר שֶׁשָּׂרָה אִמֵּנוּ חָיָה חַיִּים כְּפוּלִים (שְׁנֵי סוּגֵי חַיִּים בְּבַת אַחַת), גַּשְׁמִיִּים וְרוּחָנִיִּים בְּיַחַד, עַל יְדֵי שֶׁהִיא הָפְכָה אֶת הָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי לְרוּחָנִי עַל יְדֵי הַשִּׁמּוּשׁ בּוֹ כְּאֶמְצָעִי לַעֲבוֹדַת ה'. וז"ל הַכְּתָב וְהַקַּבָּלָה שָׁם:

הָאִשָּׁה הָאֲמִתִּי לָאָדָם הוּא בִּהְיוֹתוֹ חַי חַיִּים כְּפוּלִים, חַיֵּי הַגּוּף עִם חַיֵּי נֶפֶשׁ, מִתְעַסֵּק בְּעִנְיְנֵי גַּשְׁמֵי בְּכַוָּנַת תּוֹעֶלֶת רוּחָנִי, וְעַל דֶּרֶךְ זֶה הוּא חַיֵּי עוֹלָם הַזֶּה מְצֹרָף עִם חַיֵּי עוֹלָם הַבָּא. וְזֶהוּ שֶׁהֵעִידָה הַתּוֹרָה

עַל שָׂרָה אִמֵּנוּ שֶׁבְּכָל מֶשֶׁךְ זְמַן עֲמִידָתָהּ בְּאֶרֶץ הַנְּשָׁמָה הַלָּזוֹ [עוֹלָם הַזֶּה]**, הָיְתָה חַיָּה חַיִּים כְּפוּלִים הַנִּזְכָּרִים. וְזֶהוּ שֶׁאָמַר הַכָּתוּב "שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה". רָצָה לוֹמַר שֶׁלֹּא הָיְתָה חִיּוּתָהּ חִיּוּת גּוּפָנִי לְבַד, אֲבָל הָיְתָה מְצֹרָף אֵלָיו גַּם חִיּוּת הָרוּחָנִי. ... וְזֶה שֶׁאָמַר בְּמִדְרָשׁ רַבָּה: "מַה צָּרִיךְ לוֹמַר שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה׳ בָּאַחֲרוֹנָה? לוֹמַר לְךָ שֶׁחָבִיב חַיֵּיהֶם שֶׁל צַדִּיקִים לִפְנֵי הַמָּקוֹם בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא". וְהַדְּבָרִים מְכֻוָּנִים עִם מַה שֶּׁאָמַרְנוּ.**

ו. רִגְשֵׁי "אִמָּהוּת" וְאַהֲבָה:

יֵשׁ לְכָל אֵם רְגָשׁוֹת מְיֻחָדִים שֶׁל אַהֲבָה וְרַחְמָנוּת, וְכָתוּב בַּ"יַלְקוּט מֵעַם לוֹעֵז" (סֵפֶר שׁוֹפְטִים עמ׳ ר"ח) "יֵשׁ סְגֻלּוֹת לָאִשָּׁה שֶׁאֵין לָאִישׁ, כְּגוֹן ... רַכּוּת הַלֵּב וְהַנְּדִיבוּת, וְהַחֶמְלָה וְהָרַחְמָנוּת". רְגָשׁוֹת אֵלּוּ שֶׁל "אִמָּהוּת" רַחְמָנוּת וְאַהֲבָה לֹא הִגִּיעוּ מֵעַצְמָם, הַקָּבָּ"ה שָׂם אוֹתָם בְּתוֹךְ הָאִשָּׁה כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה שַׁגְרִירָה לְגַלּוֹת אֶת מִדַּת הָרַחְמָנוּת שֶׁלּוֹ בָּעוֹלָם לִילָדֶיהָ, וְאֶת הָאַהֲבָה הַגְּדוֹלָה שֶׁלּוֹ לְכָל בְּנֵי מִשְׁפַּחְתָּהּ. בְּטוּב לִבָּהּ הִיא מְאִירָה אֶת הָעוֹלָם בְּאוֹרוֹ שֶׁל טוּב ה׳.

רַחְמָנוּתָהּ - הִיא מַתָּנָה מֵה׳ לְגַלּוֹת לִילָדֶיהָ אֶת הָרַחְמָנוּת הַנִּפְלָאָה שֶׁל בּוֹרֵא הָעוֹלָם אֲלֵיהֶם.

אַהֲבָתָהּ - הִיא מַתָּנָה מֵה׳ לְגַלּוֹת לְכָל מִשְׁפַּחְתָּהּ אֶת הָאַהֲבָה הַנִּפְלָאָה שֶׁל בּוֹרֵא הָעוֹלָם אֲלֵיהֶם.

יָפְיָהּ - הוּא מַתָּנָה מֵה׳ כְּמוֹ זֵר פְּרָחִים שֶׁנִּשְׁלַח מִבּוֹרֵא הָעוֹלָם הַמְגַלֶּה אֶת טוּבוֹ הַנִּפְלָא בָּעוֹלָם.

צְנִיעוּתָהּ - הִיא מַתְּנַת יָפְיָהּ הַפְּנִימִי, שֶׁהִיא כֶּתֶר מַבְהִיק עַל רֹאשָׁהּ שֶׁאֵין עָרֹךְ לְעֶרְכּוֹ, שֶׁעָלֶיהָ לִשְׁמֹר עָלָיו מֵעַל כָּל מִשְׁמָר.

לִבָּהּ הָרָגִישׁ - הוּא מַתָּנָה מֵה' לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ לְעוֹרֵר אֶת כָּל מַכִּירֶיהָ לְהִתְפַּעֵל מֵהָעוֹלָם הַנִּפְלָא שֶׁאָנוּ נִמְצָאִים בּוֹ, לְהַרְגִּישׁ אֶת טוּב ה' וְאֶת אַהֲבָתוֹ אֵלֵינוּ, וּלְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה וּבְאַהֲבָה.

אִם תְּמַלְּאִי אֶת הַתַּפְקִיד שֶׁלָּךְ, תַּרְגִּישִׁי סִפּוּק וְאֹשֶׁר נִפְלָא, וְגַם בּוֹרֵא הָעוֹלָם יְקַבֵּל מִמֵּךְ נַחַת רַבָּה, וְיִהְיוּ לָךְ חַיִּים נִפְלָאִים, מְאֻשָּׁרִים וּשְׂמֵחִים בֶּאֱמֶת.

בְּאַהֲבָה,

אַבָּא.

תפילה

תפילה, שחיברה אשתו של הרב אברהם נויבא צצ"ל בספר שיבא בשנת תרט"ו עבור בת מצווה

אֱלוֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ, הָאֵל הַטּוֹב. אַתָּה דּוֹאֵג לְכָל בְּרוּאֶיךָ, אָב נֶאֱמָן, בְּצֵל כְּנָפֶיךָ חוֹסִים כָּל יְצוּרֶיךָ. גַּם לִי קָרָאתָ בִּתְּךָ, גַּם אוֹתִי מְלַוָּה אַהֲבָתְךָ, אַהֲבַת עוֹלָם. בִּנְאוֹת דֶּשֶׁא מוֹרִיקִים חָלְפוּ עָלַי יְמֵי יַלְדוּתִי, אוֹדְךָ עַל נְעוּרַי הַמְּאוּשָּׁרִים, אוֹדְךָ עַל מַה שֶּׁאֲנִי. נָתַתָּ לִי מִכָּל טוּב, אִם וְאָב יְקָרִים לְצִדִּי, מַנְחִים אוֹתִי בְּרוֹךְ וּבְאַהֲבָה, בְּעֵצָה וּבְעֶזְרָה, מְטַפְּלִים וּמְפַרְנְסִים אוֹתִי, מְעַטְּרִים אֶת חַיַּי בִּשְׂמָחוֹת מְתוּקוֹת וְרַבּוֹת חֵן...

אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם, הַנְחֵה אֶת לִבִּי לִבְחוֹר בַּדֶּרֶךְ הַטּוֹבָה וְלֹא לִסְטוֹת מִדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר. בְּמָקוֹם שֶׁבּוֹ אֲנִי, הַחֲסָרָה נִיסָּיוֹן, לֹא אֵדַע לְהַבְחִין בֵּין טוֹב וָרַע, חָנוֹן אוֹתִי בְּחָכְמָתְךָ, לַמְּדֵנִי לְהַכִּיר בָּאֱמֶת, לְמַעַן אֶשְׁמוֹר עַל צְנִיעוּת וּמִידוֹת טוֹבוֹת, עַל דְּבָרֶיךָ וּמִצְוֹתֶיךָ אַקְפִּיד בֶּאֱמוּנָה וּבְאַהֲבָה, וּבְנִקְיוֹן כַּפַּיִם אֶתְהַלֵּךְ לְפָנֶיךָ...

בָּרְכֵנִי, אֵלִי, בְּבִינָה וּבִתְבוּנָה, בְּבְרִיאוּת גּוּף וָנֶפֶשׁ, בְּלֵב שָׂמֵחַ וּשְׂבַע רָצוֹן. תֵּן שֶׁלְּעוֹלָם לֹא אָסוּר מִמְּצֹאת כִּבּוּד אָב וָאֵם, שֶׁלֹּא אֶפְגַּע וְלֹא אַכְעִיס אֶת הוֹרַי הַיְקָרִים, שֶׁיַּעֲלֶה בְּיָדִי לְשַׂמֵּחַ אוֹתָם בְּמַעֲשַׂי. שִׂים בִּרְכָתְךָ, אֱלוֹהַי, עַל יַקִּירַי, שֶׁלְּעוֹלָם אַל יִהְיוּ חוֹלִי, צָרָה וַחֲרָדָה מְנָת חֶלְקָם, שֶׁיִּשְׂאוּ בְּרָכָה בַּעֲמָלָם וּבְמִשְׁאֲלוֹת לִבָּם, וּבְמִשְׁלַח יָדָם וּבְעִסּוּקָם יִשְׂאוּ פֵּירוֹת לָרוֹב. בָּרֵךְ אוֹתָם, אֵלִי, בַּאֲרִיכוּת יָמִים, שֶׁבְּכוֹחַ וּבִבְרִיאוּת הַגּוּף וְהַנֶּפֶשׁ יִשְׂמְחוּ בְּחַיֵּיהֶם, אָמֵן.

הצלחתה האמיתית של בת ישראל

לכולנו, בין גברים ובין נשים, יש מצוה לאהוב את האבא שלנו שבשמים, הדואג לטובתנו ואוהב אותנו יותר ממה שאנו מסוגלים לשער. כל אחד מחויב בזה.

חז"ל אומרים (ספרי דברים ו'), שאחת מהדרכים הכי חזקות ומועילות להגיע לאהבת ה' היא על ידי עמל התורה. אם כן, כיצד נשים ובנות הפטורות ממצוות עמל התורה תגענה לשלמות בקיום מצוות אהבת ה'?

ברם, אין ספק שאם התורה מחייבת את הנשים במצוות אהבת ה', אך מחסרת מהן חלק מהאמצעים הניתנים לגברים להשגת מטרה זו, הן וודאי מסוגלות להשיג את המטרה בלי אמצעים אלו.

הן אינן צריכות את כל האמצעים שגברים זקוקים להם כדי להשיגה. ואכן, ברור שיש הבדל גדול בין נשים לגברים ביחס לקיום מצוות הלב שבתורה. שכן הקב"ה חנן את הנשים להיות באופן טבעי קשורות לעולם הרגש, והן מסוגלות לעורר ולפתח רגשות בלי צורך באמצעים נוספים, לעומת גברים המתקשים במשימות כאלו, וצריכים אמצעים חזקים יותר לעזור להם להשיגן.

ונראה, שיש לנשים ובנות בעניין זה, אופן מיוחד של קיום מצות אהבת ה' המתאימה ביותר לאופיין, ועל ידם תשיג

האשה את המטרה הנכספת: לאהוב את ה' בכל לבה, בכל נפשה, ובכל מאודה באופן מושלם.

כתוב בתורה (דברים ו'):

- "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹקֵינוּ ה' אֶחָד".
- "וְאָהַבְתָּ אֵת ה' אֱלֹקֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדֶךָ".
- "וְהָיוּ **הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה** אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל לְבָבֶךָ. וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ".

יש שני פירושים אפשריים מה הם **"הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה"** שעלינו לשים אותם על לבנו, ולדבר עליהם בכל הזדמנות אפשרית:

א. יכול להיות שהכוונה **לכל התורה כולה**, כמו שחז"ל מפרשים שמצות "ושננתם לבניך - ודברת בם" היא מצות לימוד התורה והמצווה על האב ללמד לבניו תורה.

ב. הדברים האלה - הכוונה לפסוקים המוזכרים לפני כן של אחדות ה' ואהבת ה'.

פירוש זה מופיע בגמרא (יומא י"ט ע"ב), שלומדת מ"ודברת **בם**" שיש להוציא מהפה את מילות קריאת שמע ולא מספיק לחשוב עליהן רק בלב. וכך גם המלים "וקשרתם לאות על ידיך וכו' וכתבתם על מזוזת ביתך ובשעריך" הן המשך של "הדברים האלה" (את "**הדברים האלה**" יש לקשור לאות על **ידיך** ולשים על **מזוזות ביתך**) והן ודאי מתייחסות **לפרשת קריאת שמע** בלבד. שהרי לא שמים את כל התורה על המזוזה ובתוך התפילין אלא את פרשיות קריאת שמע בלבד.

שני פירושים אלו - אין סתירה כלל ביניהם, שהרי ייעודן של כל מצוות